

GÖTEBORGS
UNIVERSITET

STATSVETENSKAPLIGA INSTITUTIONEN

KÖNSIDEOLOGI OCH KÖNSSKILLNADEN HOS HÖGERRADIKALA PARTIER

En statistisk undersökning om partipositionering och
väljarstöd

Acke Holmberg

Uppsats/Examensarbete:	15 hp
Program och/eller kurs:	Examensarbete i statsvetenskap
Nivå:	Grundnivå
Termin/år:	Ht/2020
Handledare:	Andrej Kokkonen
Antal ord:	10 519

Abstract

In this bachelor's thesis I explore the effect of radical right populist parties' (RRP) gender ideology on the European gender gap in RRP voting, with a focus on the RRP's potential electorate of individuals with strong anti-immigrational attitudes. The main method used is linear regression analysis with interaction effects of said party positions, testing both *propensity to vote* and *real vote* as dependent variables, with data from European Election Study (EES) 2019. The research question posed is "Could RRP's gender ideology help explain the gender gap in voting for these parties?". I conclude, in line with previous research on the topic, that this is not the case in Western Europe. However, previous studies have overlooked that gender ideology has an effect in explaining the gender gap in Eastern Europe. Men seem to have a stronger preference of a conservative gender ideology when voting for the RRP than women. This preference is at its strongest amongst the RRP's potential electorate of individuals with anti-immigration attitudes but is visible also in the electorate at large if using *propensity to vote*. The extent to which these conclusions could contribute in explaining the gender gap is limited, mainly by the fact that the gender gap in Eastern Europe is well explained by existing models, but the result could help shed light on mechanisms within the policy vote model.

Nyckelord: *Statsvetenskap; Statistik; EES; Väljare; Väljarbeteende; Röstningsbeteende; Röstningsmönster; Politiska preferenser; Attityder; Partiposition; Populism; Högerpopulism; Nationalism; Högerradikal; Högerradikala partier; Könsskillnad; Feminism; Könsideologi;*

1. Inledning	1
1.1 Syfte och frågeställning	2
1.2 Disposition.....	2
2. Teori och tidigare forskning	3
2.1 Högerradikala populistiska partier*	3
2.2 Policy vote-modellen*.....	3
2.3 Könsideologi	4
2.5 Sammanfattning av teoretiska problemformuleringar.....	7
3. Metod	8
3.1 Statistisk design.....	9
3.1 Operationaliseringar och data	11
4. Resultat	18
A. Den aktuella könsskillnaden.....	18
B. Könsskillnaden hos individer med invandringskritiska attityder.....	20
C. Interaktion av könsideologisk partiposition	21
D. Ytterligare tester	24
5. Diskussion och slutsatser	26
Referenser	30
Appendix	33

1. Inledning

Under senare år har högerradikala populistiska partier (HPP) blivit en etablerad del av den europeiska politiken. Deras växande väljarbas och intåg i allt fler parlament har ofta väckt starka reaktioner och följts av såväl en intensiv samhällsdebatt som en uppsjö av samhällsvetenskaplig forskning. En sak som framkommit, och vilken mycket forskning riktat in sig på, är könsskillnaden i röstningsmönstret för HPP. Det varierar till viss del mellan länder och partier (Spierings & Zaslove, 2015) men den generella trenden är tydlig: män röstar på dessa partier i högre utsträckning än vad kvinnor gör (se t.ex. Hartevelde, Van Der Brug, Dahlberg & Kokkonen, 2015). Att högerradikala partier lockar fler manliga väljare kan te sig självklart för många och det är ett erkänt fenomen inom forskningen, men faktum är att de etablerade samhällsvetenskapliga teorierna har svårt att förklara vad denna könsskillnad beror på.

En etablerad förklaringsmodell som används för att förklara röstningsmönster är den så kallade policy vote-modellen ("the policy vote modell"). Denna modell utgår ifrån den klassiska idén att en väljare röstar på det parti som ligger närmast väljarens åsikter (Hartevelde et al., 2015: 110; Van Der Brug, Fennema, & Tillie, 2000). När denna modell appliceras på könsskillnaden i röstningsmönstret för HPP förväntas denna könsskillnad återspeglas av en könsskillnad i de åsikter som förknippas med HPP (t.ex. invandringskritiska åsikter och betoning av lag och ordning). Det visar sig dock i flertalet studier att dessa åsikter generellt sett är jämnt fördelade mellan män och kvinnor (se t.ex. Hartevelde et al., 2015; Immerzeel, Coffé, & Van der Lippe, 2015). Frågan uppstår därför om de teoretiska antagandena som ligger till grund för policy vote-modellen är felaktiga, vilket somliga forskare utgår från när de söker vidare efter alternativa förklaringar till könsskillnaden. Denna studie kommer emellertid att hålla sig inom ramen för policy vote-modellen och undersöka om en alternativ ideologisk dimension av HPP kan bidra till att förklara bortfallet av invandringskritiska kvinnors röster.

HPP står oftast för en konservativ värdegrund, liksom en konservativ könsideologi med en traditionell kvinnosyn (Campbell & Erzeel, 2018: 84–86; Hartevelde, 2016: 58–59; Spierings & Zaslove, 2015: 142–143). Om kvinnor med attityder förknippade med HPP har en mer progressiv kvinnosyn än män med motsvarande attityder, skulle detta kunna förklara varför

kvinnor inte röstar på HPP sina övriga attityder till trots. Den tidigare forskningen har oftast ställt sig kritisk till denna förklaring (se t.ex. Hartevelde, 2016; Spierings & Zaslove 2015; Mudde 2007), även om några forskare under senare år dragit den motstridiga slutsatsen, dvs. att partiernas könsideologiska positionering skulle kunna vara en del i att förklara röstningsmönstret (Campbell och Erzeel, 2018). Tidigare studier har emellertid inte inriktat sig mer specifikt på HPPs mobiliseringspotential av invandringskritiska väljare för att undersöka policy vote-modellens dilemma. Dessutom har tidigare forskning på området varit inriktade på Västeuropa till övervägande del.

Jag kommer i det följande att redogöra för ett antal statistiska analyser baserade på partiposition och individdata som visar att tidigare studier förbiset könsideologins betydelse för HPPs röstningsmönster i Östeuropa.

1.1 Syfte och frågeställning

Syftet med denna studie är att bidra till kunskapen om hur högerradikala partiers könsideologi förhåller sig till könsskillnaden i röstningsmönstret för HPP i Väst- respektive Östeuropa. Detta kommer att göras utifrån den generella frågeställningen: Kan högerradikala populistiska partiers könsideologi bidra till att förklara könsskillnaden i röstningsmönstret för dessa partier i Väst- eller Östeuropa? Mer specificerade teoretiska problemformuleringar presenteras lite längre fram (se avsnitt 2.5).

1.2 Disposition

Först kommer en genomgång av centrala definitioner, teori och tidigare forskning. Därefter presenteras den statistiska designen och sambandsmodeller. Detta följs av en genomgång av material och operationaliseringar. Därpå redogörs för resultatet av de statistiska analyserna, vilket i sin tur följs upp av en avslutande diskussion och slutsatser.

2. Teori och tidigare forskning

Nedan följer definition av HPP, samt en redogörelse för policy vote-modellen och dess tillämpning inom forskning på HPP. Därefter följer en definition av könsideologi samt en överblick av tidigare forskning på könsideologins inverkan på röstningsmönstret för HPP. Avsnittet avslutas med en sammanfattning av de specificerade teoretiska problemformuleringarna.

*2.1 Högerradikala populistiska partier**

Denna uppsats kommer utgå från en definition av HPP gjord av Mudde (2007). Denna definition framhåller den gemensamma ideologiska kärnan av nativism, auktoritarism och populism som det centrala för avgränsningen av HPP. Vidare definieras nativism som en form av nationalism med tydliga främlingsfientliga inslag som framför allt utmärks av idén om en homogen nationalstat; auktoritarism som idén om ett kontrollerat samhälle där lag och ordning prioriteras och överträdelser straffas hårt; och populism som en underliggande förståelse av samhället som uppdelat i två antagonistiska delar där den ena ses som 'det egentliga folket' (the pure people) och den andra 'en korrupt elit' (Mudde, 2007: 22–23). Denna definition av Mudde är väl etablerad och används ofta inom den samtida forskningen på HPP (se t.ex. Hartevelde et al., 2015; Immerzeel, et al., 2015).

*2.2 Policy vote-modellen**

Den teoretiska utgångspunkten för denna uppsats är den så kallade policy vote-modellen. Det är också denna modells giltighet i att förklara röstningsmönstret på HPP som kommer att undersökas. Denna modell går ut på att den viktigaste generella förklaringen till varför man väljer ett visst parti är att en väljare utgår från sina egna inställningar (attityder) och ideologiska övertygelser när den väljer vilket parti den ska rösta på. Väljaren förväntas utifrån sin egen horisont uppskatta partiernas positioner i de olika frågor som väljaren anser viktiga, för att sedan rösta på det parti som den anser bäst överensstämmer med sina attityder och ideologiska uppfattningar (Hartevelde et al., 2015: 110). Denna modell är inte framtagen för att specifikt

*Denna del är i stora drag lånad från det förarbete (PM3) som utfördes inom den för uppsatsen förberedande metodkursen SK1313 H20.

undersöka HPPs röstningsmönster, utan kan användas för att förklara röstningsmönster över samtliga partigrupper (se t.ex. Van Der Brug, Fennema, & Tillie, 2000).

När policy vote-modellen testas för att förklara röstningsmönstret för HPP används kvantitativa analyser gjorda på väljarundersökningar. Här undersöks framförallt respondentens inställning till invandring eller till invandrare (nativism) och dess inställning till en stark ledare eller lag och ordning (auktoritarianism). Dessa anses vara attityder som motsvarar HPPs ideologiska grunder utifrån definitionen av Mudde (2007). Utifrån policy vote-modellen förväntas alltså dessa attityder vara överrepresenterade hos män i och med att män också är överrepresenterade när det kommer till att rösta på HPP. Dessa undersökningar visar dock istället på en för policy vote-modellen delvis motsägelsefull slutsats. Kvinnor och män hyser generellt dessa attityder i princip i lika stor utsträckning (kvinnor ibland till och med i högre utsträckning). För män är förklaringsvärdet av attityderna till en röst på HPP mycket stort, medan det är klart mindre för kvinnor (se t.ex. Hartevelde et. al, 2015; Immerzeel et. al, 2015).

En viss variation förekommer emellertid mellan länder på hur fördelningen av dessa attityder ser ut. Exempel på detta kan göras på invandringskritiska attityder – vilket är den attityd med starkast koppling till HPP (se Hartevelde et. al, 2015: 120–123). I vissa länder är kvinnor mer invandringskritiska än män, medan det ursprungliga antagandet från policy vote-modellen stämmer bättre i andra länder. Ett exempel på detta är i Sverige. Här är män invandringskritiska i större utsträckning än vad kvinnor är (Dahlberg & Kokkonen, 2016, januari). Detta ger alltså policy vote-modellen ett större förklaringsvärde i Sverige än i många andra länder.

2.3 Könsideologi

Med könsideologi avses i denna uppsats den ideologiska dimensionen i synen på könsroller som går mellan progressiv/feministisk och konservativ. Den feministiska ideologin är mångfacetterad, men innefattar en gemensam strävan att uppnå lika rättigheter och jämställdhet (ekonomiskt såväl som strukturellt) för män och kvinnor (Serverinsson, Larsson & Manns, u.å.). Även konservatismen är en bred ideologi. Den uppkom som politisk ideologi i försvar av värden som sågs som hotade och den betonar bevarandet av traditionella värden (Ehrencrona, u.å.). En konservativ könsideologi kan därför förstås i motsats till en progressiv könsideologi, och vice versa. Partier som för politik på könsideologiska spektrumet skulle till exempel kunna behandla frågor om inkomst (i förhållande till man/kvinna), barnomsorg, fördelning av (och

tillgång till) föräldraledighet, abort samt fler mer postmaterialistiska värdefrågor kopplade till identitet och könsroller.

Generellt står partier åt vänster för en mer progressiv könsideologi. Vissa högerpartier (främst liberala) står också numera för denna ideologiska värdering medan konservativa partier och HPP i regel står för en mer konservativ könsideologi (Campbell & Erzeel, 2018). En viss variation finns dock även hos HPP. T.ex. i norra Västeuropa finns en viss trend bland HPP att framhålla en mer progressiv könsideologi, vilket kan förstås i förhållande till en retorik om hotet från invandrare mot 'västerländska värderingar' (Akkerman, 2015).

En hypotes som förekommer i litteraturen är att HPPs könsideologiska positionering bidrar till könsskillnaden. Denna hypotes bygger på att kvinnor skulle ha en mer progressiv könsideologi än vad män har. Detta tillsammans med faktumet att HPP representerar en konservativ könsideologi skulle då kunna förklara varför kvinnor inte röstar på HPP trots sina invandringskritiska attityder. Detta resonemang görs troligt av Mayer (2013) som i sin analys av franska Front National, ser hur partiledaren Marie Le Pen givit partiet en mindre konservativ könsideologisk profil genom sin egen mer moderna livsstil och profilering. Mayer ser detta som en möjlig del i att förklara det ökade kvinnliga stödet för partiet och den minskade könsskillnaden i röstningsmönstret. Om Mayers förklaring stämmer skulle detta kunna innebära att HPP kan öka sitt kvinnliga väljarstöd genom att gå mot en mer progressiv könsideologi, och att partiernas könsideologiska position är en del i att kvinnor avstår att rösta på partierna.

I boken *Populist radical right parties in Europe* från 2007 diskuterar Mudde (s. 90–118) det han kallar en feministisk bias. Mudde menar att idén om att könsideologi skulle vara en del i att förklara könsskillnaden inte stämmer. Han menar att det bygger på en föreställning om att kvinnor skulle vara mer motståndskraftiga mot den högerradikala populistiska ideologin, vilket Mudde menar är helt fel i och med de attitydundersökningar som visar på den lika fördelningen av dessa värderingar. Dessutom menar Mudde att det överskattats hur progressiva kvinnor i allmänhet är.

En slutsats som stödjer Muddes resonemang dras av Hartevelde (2016). Hartevelde testar könsideologins förklaringsvärde genom en statistisk analys mellan sambandet av partipositionering och individdata. Han utgår från hypotesen att "[...]the gender gap will be smaller for radical right parties that take a more liberal position on emancipatory issues." (s.

59). Denna hypotes bygger på policy vote-modellen: ett partis positionering förväntas inverka i könsskillnaden endast om denna skala motsvaras av attityder hos de tilltänkta väljarna. Hartevelde gör sin analys på både väst- och östeuropeiska länder. Han kopplar ihop den könsideologiska dimensionen med andra värderingar och testar hypotesen utifrån partiets positionering på en GAL/TAN-skala. Han finner inget stöd för sin hypotes i analysen, utan drar slutsatsen att det inte finns något samband mellan könsideologi och könsskillnad i en röst på HPP. Han hänvisar till ovanstående resonemang av Mudde (2007) kring vad detta kan bero på.

Hartevelde (2016; 59) lyfter i sin teoretiska diskussion fram ett resonemang från Ford och Goodwin (2010) kring en parallell hypotes till kvinnornas potentiellt mer progressiva könsideologi. Detta argument utgår från att män attraheras av HPP just på grund av den konservativa, antifeministiska könsideologin. Hartevelde (2016) finner som sagt inget stöd för hypotesen. Genom detta resonemang blir det dock tydligt att könsideologins inverkan i röstningsmönstret inte måste drivas av en tydlig könsideologisk progressivitet hos kvinnor, utan skulle också kunna drivas av att män är mer tydligt konservativa. Detta är i princip samma sak, att kvinnor är mer progressiva, men ger ändå en större resonemangsbredd. Kvinnor måste utifrån detta inte vara 'feminister', det räcker med att de inte är 'antifeminister' (i högre utsträckning än motsvarande män) för att könsideologin skulle kunna ha ett förklaringsvärde.

Spierings och Zaslove (2015) utför en attitydundersökning med syftet att undersöka förklaringsvärdet hos könsideologiska attityder i röstningsmönstret för HPP i Västeuropa. De undersöker om det finns en överrepresentation av könsideologiskt konservativa inom den grupp respondenter som uppger sig ha röstat på HPP. De finner ingen sådan överrepresentation, vilket i linje med Hartevelde (2016) indikerar att HPPs könsideologiska ideologi heller inte inverkar på röstningsmönstret. För att göra det bör partiernas ideologi motsvaras av attityder i väljarbasen, i enlighet med policy vote-modellen.

Campbell och Erzeel (2018) drar dock en helt annan slutsats, som snarare stödjer idén om att könsideologiska attityder kan inverka på könsskillnaden i röstningsmönstret. De låter utföra en expertstudie speciellt inriktad på könsideologisk partiposition och utför sedan en statistisk analys av partiposition och individdata på ett antal västeuropeiska länder. De utgår bland annat från en hypotes kopplad till HPP där de förväntar sig att "[...] parties that adopt more traditional gender ideologies to secure proportionately fewer votes from women than parties that adopt feminist gender ideologies." (s. 85). De drar slutsatsen att högerpartiets positionering på den

könsideologiska skalan visst kan vara en del i att förklara könsskillnaden i röstningsmönstret. Campbell och Erzeel har dock en mer övergripande och bredare ansats än att endast undersöka den ovanstående hypotesen och analysen är gjord på en bredare genre av högerpartier och alltså inte endast HPP. Deras slutsatser är hursomhelst att könsideologiska attityder har en inverkan på röstningsmönstret hos dessa högerpartier, såväl som HPP.

2.5 Sammanfattning av teoretiska problemformuleringar

Syftet med denna studie är att bidra till kunskapen om hur högerradikala partiers könsideologi förhåller sig till könsskillnaden i röstningsmönstret för HPP i Väst- respektive Östeuropa. Att HPPs könsideologiska positionering skulle vara en del i att förklara könsskillnaden är det mycket forskning som är skeptisk till, men att undersöka detta ytterligare är ändå relevant givet kommande tre mer specificerade problemformuleringar.

Kan HPPs könsideologi vara en del i att förklara policy vote-modellens dilemma med invandringskritiska kvinnors uteblivna röster? Om det stämmer att ett HPPs könsideologiska positionering påverkar könsskillnaden genom policy vote-modellen, bör en mer progressiv riktning i ett HPPs könsideologi ha större inverkan på könsskillnaden i de länder där många kvinnor är invandringskritiska. Detta eftersom invandringskritiska attityder är den attityd som har starkast koppling till röst på HPP. Dessa individer skulle därigenom utifrån policy vote-modellen kunna betraktas som en mobiliseringspotential för HPP. I ett land som Sverige till exempel, där färre kvinnor än män är invandringskritiska, har HPP som går i en mer könsideologisk progressiv riktning inte en lika stor mobiliseringspotential som i ett land där fler kvinnor är invandringskritiska. Könsskillnaden skulle därför inte heller påverkas lika mycket av en mer progressiv könsideologi i Sverige, som i ett annat land. Tidigare partipositionerande studier i frågan har inte tagit hänsyn till denna faktor kring mobiliseringspotential. I denna uppsats kommer jag emellertid rikta in mig på att undersöka individer med invandringskritiska attityder för att se om HPPs könsideologiska position kan ha ett förklaringsvärde i denna grupp. Detta skulle kunna vara en del i att reda ut policy vote-modellens dilemma av att kvinnliga invandringskritiska individer inte 'realiserar' sin röst på HPP i samma utsträckning.

Hur kan man förklara de motstridiga resultaten av Harteveld (2016) och Campbell och Erzeel (2018) vad gäller könsskillnaden hos HPP? De två partipositionerande studierna Harteveld

(2016) och Campbell och Erzeel (2018) drar olika slutsatser. Hartevelde (2016) testar könsideologin i en bredare ansats med andra värdefrågor utifrån en GAL/TAN-skala och finner inget stöd för sambandet. Campbell och Erzeel (2018), som använt en expertstudie inriktad specifikt på den könsideologiska dimensionen, finner dock stöd i frågan. Det skilda resultatet skulle kunna bero på denna skillnad i operationalisering av könsideologi. Campbell och Erzeel inkluderar dock andra högerpartier i sin analys så skillnaden skulle också kunna bestå i detta. Att använda en operationalisering som inriktar sig specifikt på könsideologi och testa denna avgränsad till HPP blir därav relevant.

Finns det en tidigare förbisedd skillnad mellan Öst- och Västeuropa i hur HPPs könsideologi inverkar på könsskillnaden? Den mesta av forskningen kring frågan är gjord i Västeuropa, och studien av Hartevelde (2016) som visserligen inkluderar också öst gör ingen analytisk åtskillnad mellan de två geografiska områdena. Gränsdragningen mellan Öst- och Västeuropa görs i detta forskningsfält vanligen för att skilja de postkommunistiska yngre demokratierna i de östra och centrala delarna av Europa från länder med en längre tradition av och mer väletablerad demokratisk styrning, företrädesvis belägna i västra Europa (se t.ex. Inglehart och Norris, 2000; Hartevelde et al., 2015; Akkerman, 2015). Denna uppdelning är relevant eftersom den historiska skillnaden mellan dessa två grupper av länder än idag framträder i två särpräglade politiska strukturer, skillnader vilka också kan påvisas statistiskt. Till exempel finns i väst den s.k. moderna könsskillnaden som innebär att kvinnor från att ha varit mer konservativa än män innan 80-talet, gått till att vara mer vänster än män sedan början på 90-talet. Denna trend har inte gått att urskilja i de östeuropeiska länderna (Inglehart och Norris, 2000). Ett annat exempel gäller just HPP i de två grupperna av länder då det visar sig att socioekonomiska parametrar förklarar könsskillnaden i Östeuropas röstningsmönster i mycket högre utsträckning än i Västeuropa (Hartevelde et al., 2015: 125–126). I denna uppsats kommer jag därför att undersöka röstningsmönster i såväl Väst som Östeuropa, samt göra detta i separata analyser.

3. Metod

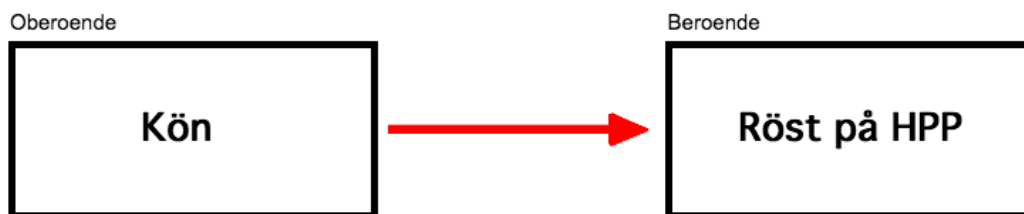
I det kommande avsnittet följer en redogörelse för uppsatsens statistiska design. Sedan följer en beskrivning av analysernas upplägg mer ingående, med material och operationaliseringar av teoretiska begrepp. Sist kommer en redogörelse för de kontrollvariabler som inkluderas i

analyserna.

3.1 Statistisk design

Modell A: Den aktuella könsskillnaden

Först kommer sambandet mellan kön och en röst på HPP att analyseras utifrån ett par regressionsanalyser i Väst- och Östeuropa var för sig. Detta görs för att ge en överblick över hur könsskillnaden ser ut i ett uppdaterat material och för att ge en referenspunkt till de följande analyserna. Sambandsmodellen för dessa analyser ser ut som följer:

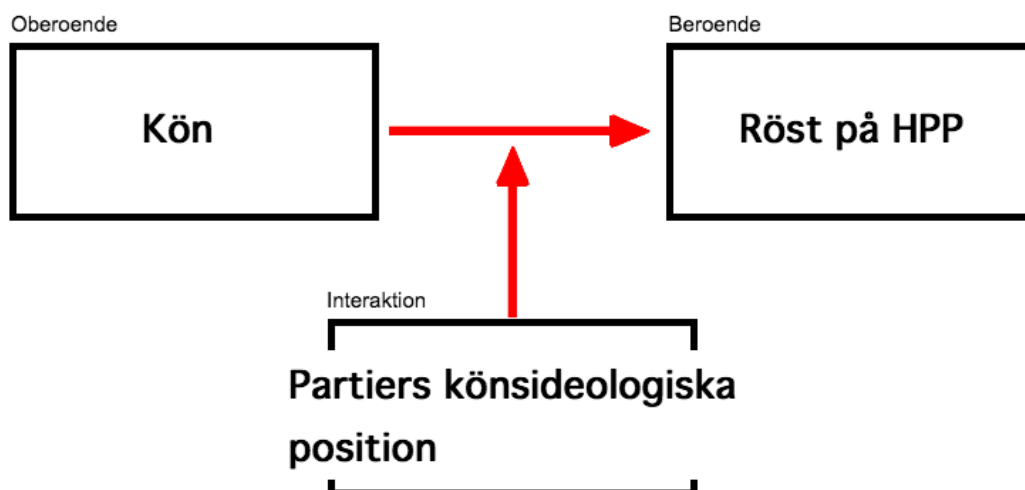
I och med att kön kodas som 1 för kvinna och 0 för man förväntas alltså detta samband vara negativt, eftersom kvinnor förväntas rösta på HPP i mindre utsträckning än män. Analyserna kommer genomföras med ett successivt införande av olika kontrollvariabler från tre etablerade teoretiska förklaringsmodeller (se nedan under kontrollvariabler). Detta görs för att se hur stor inverkan respektive teoretiska modell har i könsskillnaden, samt att få en bild av hur stor den eventuellt kvarstående oförklarade könsskillnaden är.

Modell B: Könsskillnaden hos individer med invandringskritiska attityder

Motsvarande sambandsmodell som under A testas här igen, men denna gång kommer endast de individer som har invandringskritiska attityder inkluderas i regressionsanalysen. Detta görs för att få en överblick över hur könsskillnaden ser ut bland dessa individer som policy vote-modellens dilemma berör. Invandringskritiska väljare skiljer sig från det huvudsakliga mönstret (föregående analys) i och med att framförallt invandringskritiska män röstar på HPP i högre utsträckning jämfört med övriga individer. Detta gör det förväntat att könsskillnaden är större i denna grupp.

Modell C: Interaktion av könsideologisk partiposition

Utöver de inledande analyserna kommer uppsatsens huvudsakliga metod vara regressionsanalyser med en interaktionseffekt. Interaktionsvariabeln här är partiernas positionering på en könsideologisk skala. Denna sambandsmodell kommer endast att appliceras på de respondenter som har invandringskritiska attityder, och utföras likt föregående analyser i hänseende till uppdelning mellan Väst- och Östeuropa; oberoende och beroende variabler. Sambandsmodellen för dessa analyser ser ut som följer:

När interaktionsvariabeln kodas så ett högre värde motsvarar en mer progressiv könsideologiska interaktionsvariabeln inverka positivt i sambandet för att modellen ska resultera i stöd för det teoretiska antagandet (att invandringskritiska kvinnor skulle vara mer benägna att realisera sin röst på ett mer könsideologiskt progressivt HPP än ett mer konservativt könsideologiskt HPP). Könsskillnaden är i så fall mindre hos mer könsideologiskt progressiva HPP. Utöver kontrollvariabler från de tre teoretiska grupperna kommer denna modell även testas för en partipositionerande kontrollvariabel. För att göra det lättare att följa den statistiska presentationen kommer samtliga kontrollvariabler vara applicerade redan från början i denna modell.

Efter att den första analysen på modellen är gjord kommer ett antal analyser göras där graden justeras av hur invandringskritisk en respondent ska vara för att inkluderas, vilket görs för att det ska bli tydligt vilken effekten är vid denna avgränsning av respondenter. Detta avslutas med en analys på samtliga respondenter. Resultaten av dessa analyser presenteras endast på de

körningar som kan anses relevanta givet slutsatser från det tidigare steget av analyser på modell C.

Moment D: Ytterligare tester

Moment D kan ses som en förlängning av modell C. Här kommer ett antal ytterligare analyser presenteras som har i princip samma upplägg som i föregående modell (C). Det enda som skiljer här är att det ursprungliga urvalet av partier justeras, vilket görs för att få en bättre insikt i begränsningarna för eventuella slutsatser. Även dessa analyser presenteras endast när och om det är relevant.

3.1 Operationaliseringar och data

Samtliga analyser görs med klustrade standardfel per land. Detta tar hänsyn till att respondenterna från samma land inte är oberoende av varandra och att det är ett begränsat antal länder som undersöks. De kommer samtliga utföras uppdelade mellan Väst- och Östeuropa vilket motiveras av de förväntade skillnader mellan dessa grupper av länder som tidigare redogjort för.

Beroende och oberoende variabler

Analyserna utförs på individnivådata från väljarundersökningen European Parliament Election Study (EES) 2019 som publicerades under år 2020. Denna väljarundersökning görs återkommande efter varje val till Europaparlamentet via telefonintervjuer med ett slumpmässigt urval på dryga tusen respondenter per land och används ofta av forskare i fältet (se t.ex. Hartevelde et al., 2015; Hartevelde, 2016; Campbell & Erzeel, 2018).

Kön, den oberoende variabeln i samtliga regressionsanalyser, baseras på det kön respondenten uppger och kodas som 1 för kvinna och 0 för man.

För den beroende variabeln finns det två alternativa upplägg. Det ena är att basera den på en fråga kring respondentens *propensity to vote for* (PTV) (benägenhet att rösta på). Detta baseras på frågan ”How probable is it that you will ever vote for the following parties?” (se ESS 2019 Master Questionnaire: 4) som följs av en lista med ett flertal partier från respektive land. Respondenten svarar här utifrån en skala mellan 0–10. Det andra alternativet för den beroende

variabeln är att basera den på frågan om *reell röst*: ”Which party did you vote for at the [General Election] of [Year of Last General Election]?” (se ibid: 3). Att använda sig av reell röst ger en dikotom variabel där en angiven röst på HPP ger 1 och annat parti 0. Utöver att PTV resulterar i en mycket högre svarsvariation än variabeln för reell röst, är det dessutom vanligen ett större bortfall av respondenter när det kommer till att uppge ett svar på frågan kring den reella röstningen. Vid användning av PTV får man ett bredare underlag för analyserna. Båda alternativen kommer hursomhelst användas och resultaten jämföras, för en fördjupad överblick. För att det ska bli lättare att jämföra de två variablerna kommer skalan från PTV delas med 10 så att även denna går mellan 0–1.¹

Högerradikala populistiska partier

Ett parti kodas som HPP om det anses tillhöra partifamiljen ”right-wing” enligt Parliaments and Governments database (ParlGov). Användningen av ParlGov görs eftersom det är viktigt för min studie med en strikt avskiljning och definition. Det är dessutom en allt för stor uppgift för uppsatsen att definiera varje enskilt parti medan ParlGov o sin sida använder expertstudier för sina indelningar. ParlGov baserar sina parti-indelningar på partiernas positionering på en ekonomisk vänster–högerdimension och en värdekulturell vänster–högerdimension, vilket ger åtta separata partifamiljer: Communist/Socialist, Green/Ecologist, Social democracy, Liberal, Christian democracy, Agrarian, Conservative, Right-wing (ParlGov, 2020). Parti-indelningen av HPP stämmer väl överens med uppsatsens definition givet den värdekulturella dimensionen. Här placerar sig HPP långt till höger utifrån både nativistiska och auktoritära aspekter. Vilka partier som inkluderas i Västeuropa utifrån ParlGov följer dessutom väl hur tidigare forskning på ämnet gjort (se t.ex. Mudde 2013). I Östeuropa följer det i stora drag samma mönster, men här är det större variation när det kommer till vilka partier som inkluderas i tidigare forskning. Ett resonemang kring detta följer nedan. Se tabell 1 för länder inkluderade i uppsatsens analyser utifrån ParlGov.

Givet begränsningen i denna kandidatuppsats tidsramar utförs regressionsanalyserna med interaktionseffekt på ett sätt där endast ett värde på könsideologisk positionering per land kan tas med. I de fall där det enligt ParlGov finns flera HPP per land (Grekland, Slovakien och Lettland) blir detta problematiskt. De huvudsakliga analyserna A, B och C kommer utföras på de mest könsideologiskt progressiva av dessa partier, i båda de östeuropeiska länderna är dessa

¹ Användningen av EES motiveras ytterligare av att det är en av få databaser som har en fråga kring just PTV.

även de största partierna sätt till valresultat i aktuellt val². Under analyserna för modell D kommer ett alternativt upplägg testas där analysen körs på de mest könsideologiskt konservativa partierna. Dessa partier är markerade med asterisk i tabell 1.

Tabell 1

Västeuropa:		Östeuropa:	
Österrike	Freedom Party of Austria	Bulgarien	National Union Attack
Belgien	Flemish Interest	Ungern	Movement for a Better Hungary
Danmark	Danish People's Party	Slovakien	Slovak National Party
Frankrike	National Rally		People's Party Our Slovakia*
Italien	Northern League	Tjeckien	Freedom and Direct Dem. T. O.
Nederländerna	Party for Freedom	Polen	Kukiz'15
Sverige	Sweden Democrats	Lettland	Who Owns the State?
Tyskland	Alternative for Germany		For Fatherland and Freedom/N. U.*
Spanien	Voice		
Grekland	Independent Greeks		
	Golden Dawn*		

*Minst progressivt HPP, inkluderas bara vid ytterligare analyser under moment D.

Att det finns en variation i vilka partier som betraktas som HPP måste beaktas vid eventuella slutsatser kring Östeuropa. ParlGov ändrar inte ett partis partifamilj efter att denna först är tilldelad ett parti. Partierna kan därav förändra sin politik utan att de av ParlGov anses tillhöra en ny partifamilj. Detta får två följder: dels så kan ett parti tillhörande partifamiljen ”right-wing” gå till att bli ett parti som inte skulle anses lika radikalt längre, dels kan ett parti tillhörande en annan partifamilj gå mot att föra en politik som skulle anses vara allt mer högerradikal utan att detta parti tilldelas partifamiljen ”right-wing”. Denna problematik påverkar framförallt Östeuropa eftersom partierna i de yngre demokratierna här har mindre stabila partitraditioner. Det tydligaste exemplet på detta är *Fidesz* i Ungern och *Law and Justice* i Ungern som båda av ParlGov anses tillhöra den konservativa partifamiljen. De närmar sig emellertid allt mer den ideologiska kärnan i enlighet med Mudde (2007), och somliga forskare inkluderar dessa partier när de gör sina analyser (t.ex. Hartevelde et al., 2015). Faktumet att ParlGov använder sig av denna statistiska partifamiljsindelning kan dock också vara positivt i och med att partierna som inkluderas kan ha flyttat sina positioner i den könsideologiska frågan vilket är av specifikt intresse för undersökningen och kan öka variationsbredden bland de partier

² I Slovakien får två av tre befintliga HPP samma könsideologiska position: *Slovak National Party* och *We Are Family*. *Slovak National Party*, som var det största i gällande val, kommer inkluderas.

som inkluderas. Frågan kvarstår dock hur långt ett parti kan gå åt det ena eller det andra hållet utan att man ska betrakta det som en annan typ av parti. I ett försök att hantera denna definitionsproblematik i Östeuropa kommer ett par regressionsanalyser som testar interaktionen av partiposition (likt modell C) att upprepas i moment D. Här kommer *Fidesz* och *Law and Justice* inkluderas istället för *Kukiz'15* och *Movement for a Better Hungary*.

Avgränsning till invandringskritiska individer

Huvuddelen av regressionsanalyserna med interaktionseffekt kommer rikta in sig på att endast undersöka de respondenter som har invandringskritiska attityder. Avgränsning utgår från en fråga ur EES 2019 (se Master Questionnaire: 5) där respondenterna tar ställning till olika policyfrågor:

We would like to ask you to position yourself on a scale from 0 to 10, where '0' means that you "fully agree with the statement at the top" and '10' means that you "fully agree with the statement at the bottom". Then if your views are somewhere in between, you can choose any number that describes your position best.

Respondenterna ställs sedan med ämnet "immigration" och får ta ställning till de motsatta påståendena "0 – fully in favor of a restrictive policy on immigration" eller "10 fully opposed of a restrictive policy on immigration" (se *ibid*: 6). Variabeln kodas om så att ett högre värde är för en mer restriktiv immigrationspolitik. Analysen utförs sedan endast på de respondenter som anger ett värde över 7 på denna skala. Där värdet 5 är ett neutralt värde på skalan, kan ett värde över 7 ses som ett mer tydligt ställningstagande mot invandring.

I ett antal analyser av modell C kommer detta värde justeras, vilket görs för att det ska bli tydligt vilken effekten är av denna avgränsning av respondenter. Här kommer successivt respondenter med allt mildare invandringskritisk attityd inkluderas. Respondenter med en invandringskritisk position över 6 och över 5 respektive. Vid analysen med över 5 inkluderas samtliga respondenter som har uttryckt en invandrarkritisk attityd som överstiger en neutral position. Avslutningsvis görs även en analys på samtliga respondenter.

Interaktionsvariabel

Interaktionsvariabeln utgår från HPPs respektive könsideologi. För att fastställa partiernas könsideologiska positionering kommer jag att använda mig av Varieties of Party Identity and Organization (V-Party) från Varieties of Democracy (V-Dem). Datamängden från V-Party bygger på expertstudier gjorda under flera år. Senaste var gjorda 2019 och den uppdaterade

datamängden som jag använder publicerades under 2020. Det finns flertalet liknande parti-inriktade databaser som bygger på expertstudier. V-Party är dock den parti-inriktade expertstudie som inkluderat en fråga som mer specifikt kan knytas till könsideologi. Operationalisering av interaktionsvariabeln baseras på denna fråga: ”To what extent does this party support the equal participation of women in the labor market?” (se V-Dem Institute, 2020: 28). Frågan specificeras ytterligare med detta tillägg: ”Measures that support the equal participation of women in the labor market include – but are not limited to – legal provisions on equal treatment and pay, parental leave and financial support for child care” (se ibid: 28). Partiernas positionering i denna fråga är på en 5-gradig skala mellan 0 och 4 där ett högre värde motsvarar en mer positiv inställning till frågan och ett värde av 2 är neutralt. Aspekten kring var gränsen går mellan progressiv och konservativ kan dock bättre förstås i en kontext av hur andra partier positionerar sig på skalan och ett värde strax över 2 behöver inte ses som en mildt progressiv ideologi i relation till detta.

För att syftet med uppsatsen ska nås är det avgörande att denna operationalisering av könsideologi är specifik. Detta på grund av de tidigare presenterade skillnader mellan Campbell och Erzeel (2018) och Hartevelde (2016) som använt sig av olika specificerade operationaliseringar av frågan och fått olika resultat. Denna fråga innefattar en konkret koppling till den använda definitionen av könsideologi genom den direkta anknytningen till en ekonomisk jämställdhet, vilket är en grundläggande del av den feministiska ideologin. Dessutom innefattar den en koppling till jämberdig behandling vilket även detta är centralt. Det parti som driver en progressiv könsideologi skulle helt klart föredra lika deltagande av kvinnor i arbetsmarknaden såväl som lika behandling, lika lön och stöd för barnomsorg. Ett parti som starkt motsätter sig frågan skulle ha en mycket konservativ könsideologi. T.ex. med motiveringen att kvinnor ska vara hemma och ta hand om barnen eller att reformer som gynnade kvinnors lika deltagande riskerade att hota de traditionella könsrollerna. Ett parti kan som sagt också kunna ses som konservativt om det inte lade så stor vikt vid frågan, och placerade sig närmare ett neutralt värde av 2, givet hur denna placering förhöll sig i sin partipolitiska kontext.

Grekiska *Golden Dawn*, Spanska *Voice* och Italienska *Northern League* är bland de mest konservativa partierna på skalan med en placering av 0,75; 1,4; & 1,5 respektive. Både svenska *Sweden Democrats* och danska *Danish People's Party* placerar sig bland de mer progressiva HPP med ett skalvärde av 3, vilket följer slutsatser i tidigare forskning från Akkerman (2015). Samtliga östeuropeiska HPP placerar sig på eller över 2 (det neutrala värdet i frågan). Att det

är en skillnad i hur väst- och östeuropeiska partier positionerar sig följer tidigare redovisad forskning kring de olika politiska strukturerna i öst- och väst. Att de östeuropeiska partierna har ett högre generellt värde än de västeuropeiska är något oväntat givet att dessa länder ofta betraktas som konservativa. Detta skulle kunna förklaras med att frågan är inriktad mot socioekonomi via arbetsmarknadsfrågor vilket tidigare forskning har visat skiljer sig i hur det inverkar i de två regionerna, men kan också bero på en skillnad i just könsideologi hos dessa partigrupper. Hursomhelst motiverar detta ytterligare att analyserna på Väst- och Östeuropa körs separat. Ungerns *Movement for a Better Hungary* och Slovakiens *People's Party Our Slovakia* är bland de mest könsideologiskt konservativa östeuropeiska HPP, placerade sig på ett skalvärde av 2. Lettlands *Who Owns the State?* placerar sig på ett skalvärde av hela 3,667 och är det enda inkluderade partiet som har ett värde som är högre än snittvärdet för de partier som sitter i respektive parlament (+0,125).

Positioneringen från V-Party görs i samband med respektive lands parlamentsval på de partier som kommer in i parlamentet. Den beroende variabeln som utgår ifrån PTV ('benägenhet att rösta på') är ett ställningstagande av respondenten gjort under 2019. Det kommer därför vara ett visst tidsmässigt hopp mellan när partipositionen är satt och när respondenten uppger sin benägenhet att rösta på partiet. Detta är alltså beroende av när landet höll sitt senaste parlamentsval vilket varierar mellan 2016 och 2019. För det alternativa upplägget av den beroende variabeln är det inget sådant tidsmässigt hopp, eftersom denna baseras på angiven reell röst. Ett HPPs positionering från V-Party och röst i parlamentsval ligger alltså i tidsenligt samband med varandra. En jämförelse mellan utfallet av de två operationaliseringarna kan därav med fördel göras i denna fråga.

Tre partier har dock ett annat tidsmässigt hopp som påverkar båda variablerna. Greklands *Independent Greeks* och *Golden Dawn* fick sin data 2012 och 2015 respektive. Detta på grund av att dessa partier inte kommit in i de senaste parlamentsvalen/t, och har de därmed fått sin position från V-Party i detta tidigare skede. Senaste valen hölls 2019 i Grekland. *Kukiz'15* från Polen har också fått sin positionering 2015. Detta på grund av att den koalition de ingår i är den som positionerats i vid senaste valet 2019.

Kontrollvariabler

Samtliga moment och modeller kommer att kontrolleras för ett större antal kontrollvariabler. Även om vissa variabler är mer standardiserade varierar det till viss del kring vad som

kontrolleras för i analyserna från litteraturen på området. De flesta av de mer vanligt förekommande kontrollvariablerna kommer att inkluderas i denna uppsats. De kan i stort delas in i tre teoretiska grupper och är inspirerade av ett upplägg från Hartevelde et al. (2015), som sin artikel systematiskt går igenom förklaringsvärdet hos tre etablerade teorier som är betydande inom forskningsområdet. Alla dessa kontrollvariabler är på individnivå ur EES 2019.

Följande socioekonomiska kontrollvariabler är inkluderade: ålder (en variabel uppdelad i grupper, 18–24, 25–39, 40–54, 55–64 och 65+), religiositet (en dummyvariabel där de som går i kyrkan mer än en gång om året kodas som 1), låg utbildning (en dummyvariabel där de som har 15 år av utbildning och mindre kodas som 1), klass (en dummyvariabel där de som uppger att de tillhör arbetarklass eller lägre medelklass kodas som 1) samt variabler för arbetsstatus (en dummyvariabel där de som uppger att de är arbetslösa kodas som 1, en dummyvariabel där de som uppger att de är egenföretagare kodas som 1, samt en dummyvariabel där de som uppger att de jobbar i offentligsektor kodas som 1).

”Missnöje med hur demokratin fungerar” baseras på följande fråga: ”On the whole, how satisfied are you with the way democracy works in [country]?” (se ESS 2019 Master Questionnaire: 2) där respondenten svarar på en 4-gradig skala mellan 1 ”very satisfied” och 4 ”not at all satisfied”. Variabeln används som den är (endast ej svarande utesluts).

Slutligen används följande tre kontrollvariabler som är relaterade till policy vote-modellen: immigrationskritisk attityd, attityd kring intervention i ekonomin och vänsterhögerpositionering³. Immigrationskritisk attityd utgår från samma fråga som innan där respondenten tar ställning till frågan om denne är för eller emot en restriktiv immigrationspolitik på en skala mellan 0–10. Variabeln kodas om så att ett högre värde är för en mer restriktiv immigrationspolitik och delas sedan här med tio så att värdet sträcker sig mellan 0 och 1. Inställning till intervention i ekonomi utgår från en fråga där respondenten tar ställning till om denne är för eller emot en omfördelning av rikedom på en skala mellan 0–10. Variabeln kodas om så att ett högre värde är för en mer positiv inställning till ekonomisk intervention och delas sedan med tio så att värdet sträcker sig mellan 0 och 1. Vänsterhögerpositionering utgår från en fråga där respondenten tar ställning till hur denne skulle

³ Variabel för auktoritär attityd saknas i datamängden för EES 2019.

placera sig på en vänster–högerskala (0–10). Ett högre värde är mer höger. Variabeln delas med tio så att värdet sträcker sig mellan 0 och 1.

Analyserna med interaktionseffekt (C och D) kommer att kontrolleras för partiernas respektive invandringskritiska position. Detta görs för att utesluta att det finns ett samband mellan hur partierna positionerar sig på den könsideologiska skalan och hur de positionerar sig i fråga om invandring. Ett sådant samband skulle resultera i att ett eventuellt samband i de interaktiva analyserna snarare handlade om respondenternas och partiernas inställning till invandring, än om den faktiska könsideologiska positionen. Eftersom en huvuddel av analyserna testar endast invandringskritiska respondenter blir detta dessutom extra viktigt. Också denna partiposition är hämtad ur V-Dems V-Party och följer samma upplägg som den könsideologiska positionen. Frågan är ”What is the party’s position regarding immigration into the country?” (se V-Dem Institute, 2020: 26) och är även denna gjord utifrån en femgradig skala. Ett högre värde motsvarar en mer restriktiv hållning, och värdet 2 är neutralt. Vad gäller tidsmässighet, är samma sak med denna fråga som med den könsideologiska positionen (se resonemang ovan).

4. Resultat

Nedan följer en redovisning av resultatet från de analyserna som är gjorda för att testa de fyra modellerna. A fastställer den aktuella könsskillnaden i Väst- respektive Östeuropa, B är inriktad på att fastställa hur könsskillnaden ser ut hos de respondenter som har invandringskritiska attityder, C testar uppsatsens frågeställningar via en interaktion av könsideologisk partiposition och D testar begränsningarna av eventuella slutsatser i föregående led.

A. Den aktuella könsskillnaden

Tabell A1 (se nästa sida) visar fyra inledande regressionsanalyser gjorda för att undersöka den aktuella faktiska könsskillnaden i Öst- respektive Västeuropa. Två analyser är gjorda per land och har PTV respektive reell röst som beroende variabel och kön (kodat 1 för kvinna och 0 för man) som oberoende. Kontrollvariabler är inte applicerade i dessa analyser. Standardavvikelse presenteras inom parentes.

Tabell A1

Kön (kvinna) som oberoende variabel

	<i>Östeuropa</i>		<i>Västeuropa</i>	
	PTV	Reell röst	PTV	Reell röst
B-Koefficient	-.022* (.007)	-.040 (.023)	-.096 (.046)	-.049** (.011)
R2	.0013	.0037	.0003	.0036
Respondenter	4904	3616	9800	7449

* $p < 0.05$, ** $p < 0.01$, *** $p < 0.001$, Grå text = $p > 0.05$; klustrade standardfel per land

Här går det att se att könsskillnaden följer det förväntade negativa mönstret, där alltså kvinnor röstar på HPP i lägre utsträckning än män. Även om sambandet är under signifikansnivån av 95 % i två fall, så följer båda de beroende variablerna (PTV och reell röst) det negativa mönstret i alla fyra regressionsanalyser. Könsskillnaden ter sig större i Väst- än i Östeuropa – framförallt i hänsyn till PTV.

Tabell A2 visar motsvarande regressionsanalyser fast med de tre grupperna av kontrollvariabler separat applicerade, och slutligen alla tillsammans⁴. Detta resulterar alltså i fyra nya regressionsanalyser per beroende variabel. Den ursprungliga koefficienten är B-koefficienten från tabell A1. Resterande värden visar hur denna B-koefficient förändrar sig efter kontroll av respektive kontrollgrupp.

Tabell A2

Kön (kvinna) som oberoende variabel

	<i>Östeuropa</i>		<i>Västeuropa</i>	
	PTV	Reell röst	PTV	Reell röst
Ursprunglig koefficient	-.022* (.007)	-.040 (.023)	-.096 (.046)	-.049** (.011)
Kvarstående koefficient				
Socioekonomiska	-.015 (.006)	-.033 (.022)	-.118 (.077)	-.048** (.013)
Missnöje	-.019 (.011)	-.048 (.024)	-.125 (.061)	-.053** (.012)
Policy vote	-.012 (.009)	-.035 (.020)	-.019 (.333)	-.037* (.014)
Samtliga	-.004 (.011)	-.032 (.018)	-.074 (.057)	-.038* (.014)

* $p < 0.05$, ** $p < 0.01$, *** $p < 0.001$, Grå text = $p > 0.05$; klustrade standardfel per land

⁴ Se Appendix 1 och 2 för detaljer i dessa analyser med PTV i Östeuropa och Västeuropa

Här går det att se att de socioekonomiska kontrollvariablerna har ett relativt stort förklaringsvärde för könsskillnaden i Östeuropa, medan detta förklaringsvärde saknas i Västeuropa, vilket är ett förväntat resultat som följer slutsatser från tidigare forskning (se t.ex. Harteveld et al., 2015; 125–126). Kontrollvariablerna relaterade till policy vote-modellen har ett stort förklaringsvärde i Östeuropa, och även en effekt i Västeuropa. Även detta följer ett förväntat utfall (ibid; 125–126). Sammantaget kan könsskillnaden i Östeuropa nästan helt förklaras av dessa två grupper av faktorer. I Västeuropa kvarstår dock en signifikant skillnad på ca 4 % i angiven reell röst, och en något större (men ickesignifikant) i PTV.

B. Könsskillnaden hos individer med invandringskritiska attityder

Regressionsanalyserna presenterade i tabell B1 och B2 är utförda på endast de respondenter som uppgett starkt invandringskritiska attityder, men följer i övrigt samma upplägg som A1 och A2.

Tabell B1

Kön (kvinna) som oberoende variabel hos endast invandringskritiska respondenter

	<i>Östeuropa</i>		<i>Västeuropa</i>	
	PTV	Reell röst	PTV	Reell röst
B-koefficient	-.050 (.019)	-.050 (.025)	-.152 (.077)	-.059 (.027)
R2	.0063	.0051	.0008	.0040
Respondenter	1871	1375	3619	2714 <small>(1458 män/1256 kvinnor)</small>

* $p < 0.05$, ** $p < 0.01$, *** $p < 0.001$, Grå text = $p > 0.05$; klustrade standardfel per land

I tabell B1 går det att utläsa en indikation på att den faktiska könsskillnaden hos invandringskritiska individer är något större än den faktiska bland respondenter i stort (se tabell A1) och följer fortsatt det förväntade negativa mönstret. Signifikansen är dock under 95 % i samtliga fall, därför går det inte att dra några egentliga slutsatser kring dessa analyser i B1 och B2.⁵

Kontrollvariablerna inverkar på motsvarande sätt här i tabell B2 (se nästa sida) som i föregående analyser presenterade i tabell A2. Efter kontroll för samtliga kontrollgrupper kvarstår en indikation på att könsskillnaden är något större hos dessa respondenter än hos

⁵ Fördelningen av män/kvinnor är relativt god också med denna avgränsning i analyserna. Här reell röst: Östeuropa: 853/654; Västeuropa: 1458 /1256

respondenterna i stort. Det är också inom denna grupp en större oförklarad könsskillnad i Västeuropa. Signifikansen är dock under 95 % i samtliga fall även här.

Tabell B2

Kön (kvinna) som oberoende variabel hos endast invandringskritiska respondenter

Östeuropa

Västeuropa

	PTV	Reell röst	PTV	Reell röst
Ursprunglig B-koefficient	-0.050 (.019)	-0.050 (.025)	-0.152 (.077)	-0.059 (.027)
Kvarstående B-koefficient				
Socioekonomiska	-0.043 (.017)	-0.045 (.026)	-0.220 (.128)	-0.054 (.027)
Missnöje	-0.044 (.020)	-0.056 (.022)	-0.161 (.086)	-0.063 (.029)
Policy vote-modellen	-0.026 (.018)	-0.036 (.025)	+0.051 (.082)	-0.050 (.028)
Samtliga	-0.020 (.016)	-0.031 (.023)	-0.082 (.088)	-0.045 (.027)

* $p < 0.05$, ** $p < 0.01$, *** $p < 0.001$, Grå text = $p > 0.05$; klustrade standardfel per land

C. Interaktion av könsideologisk partiposition

I tabell C1 (se nästa sida) presenteras resultaten av fyra inledande regressionsanalyser med interaktionseffekt mellan kön och könsideologisk partiposition. Här är samtliga kontrollvariabler applicerade. Dessa analyser har genomförts avgränsat till endast invandringskritiska respondenter likt B1 och B2. Det som skiljer sig från B är alltså interaktionsvariabeln av könsideologisk partiposition. Könsideologin mäts på en 5-gradigskala där en mer progressiv ideologi har ett högre värde och en mer konservativ ett lägre. Regressionsanalyser med interaktionseffekt läses inte likadant som de föregående regressionsanalyserna under A och B. Här representerar värdet på kön (kvinna) skillnaden för kvinnor jämfört med män i hur de positionerar sig till (PTV) eller i vilken utsträckning de röstar på ett parti (reell röst) med positionen 0 på den könsideologiska skalan. Könsideologisk partiposition står för effekten av ett skalsteg uppåt för män. Värdet av interaktionen är skillnaden för kvinnor jämfört med män på ett skalsteg uppåt (Sundell, 2020).

Av resultaten presenterade i tabell C1 går det att se att det finns en signifikant interaktionseffekt på ca 6 % i Östeuropa⁶, både vad gäller PTV och reell röst. En interaktionseffekt går dock inte att finna i Västeuropa.

⁶ Se appendix 3 för detaljer i denna analys av PTV

Tabell C1

Interaktion av partiposition
hos endast invandringskritiska
respondenter

Östeuropa**Västeuropa**

	PTV	Reell röst	PTV	Reell röst
Kön (kvinna)	-.161*** (.012)	-.188* (.055)	-.104 (.260)	-.082 (.101)
Könsideologisk partiposition	-.156** (.019)	-.120* (.027)	-1.314 (1.206)	+.121 (.056)
Interaktion (kön x partiposition)	+.057*** (.004)	+.064* (.018)	-.027 (.105)	+.021 (.037)
R2	.0753	.1010	.2337	.1632
Respondenter	1283	1047	2548	2127

* $p < 0.05$, ** $p < 0.01$, *** $p < 0.001$, Grå text = $p > 0.05$; klustrade standardfel per land;

Alla kontrollvariabler är applicerade (Socioek., policy vote-m., missnöje dem., och partiposition invandring)

Interaktionseffekten av partiposition i de två regressionsanalyserna i Östeuropa ser ut att drivas främst av mäns inställning till könsideologi. Både kvinnor och män stödjer progressiva HPP i lägre utsträckning än konservativa HPP, men effekten av könsideologi är starkare bland män. Mer specifikt förhåller män sig 15,6 % mer negativa per skalsteg uppåt på den könsideologiska skalan, medan kvinnor i det motsvarande förhåller sig 9,9 % mer negativa ($-0.156 + 0.057 = -0.099$). För motsvarande siffror när det gäller reell röst är kvinnor i lite mindre påverkade av den könsideologiska positionen, men fortfarande negativa 5,6 % ($-0.120 + 0.064 = -0.056$), medan män alltså påverkas negativt med -12 % per könsideologiskt skalsteg uppåt (mer progressivt).

Ett hypotetiskt HPP i Östeuropa med en maximalt konservativ könsideologi (0) skulle enligt analysen ha en negativ könsskillnad på 16,1 (PTV) till 18,8 (reell röst) procent bland dessa invandringskritiska respondenter. Ett omvänt hypotetiskt HPP med en maximalt progressiv könsideologi (4) förväntas ha omvänd (positiv) könsskillnad på 6,7 % vad gäller PTV ($-0.161 + 0.057 \times 4 = +0.067$) till 6,8 % för reell röst ($-0.188 + 0.064 \times 4 = +0.068$) med en övervikt av kvinnor. Analysen visar på att könsskillnaden bland invandringskritiska respondenter förväntas försvinna för ett HPP med en könsideologi strax innan 3.

Mer könsideologiskt konservativa partier går bättre bland både män och kvinnor med invandringskritiska attityder. Ett HPP med en mer progressiv könsideologi går alltså sämre bland både män och kvinnor här, men klart sämre bland män. Könsskillnaden blir i och med

denna skillnad, mindre för ett mer könsideologiskt progressivt HPP.

I tabell C2 presenteras hur interaktionsvärdet (från C1) successivt ändras när det inkluderas allt fler respondenter som är allt mindre markanta i sina invandringskritiska attityder. Överst i tabellen presenteras den ursprungliga körningen (C1) med respondenter som placerar sig över ett värde av 7 på den invandringskritiska skalan mellan 0 och 10. Därefter presenteras utfallet för samtliga respondenter över 6 på samma skala. Efter detta anges utfallet då samtliga respondenter inkluderas vilka har uttryckt en invandrarkritisk attityd som överstiger en neutral position, vilken på denna skala är värdet 5. Sist presenteras interaktionen hos samtliga respondenter. I alla analyser presenterade i tabell C2 är samtliga kontrollvariabler applicerade.

Tabell C2

Interaktion av partiposition med varierande grad av invandringskritiska respondenter

Östeuropa

	PTV	Reell röst
Urspr. resp. med inv.kr. över 7		
Urspr. kön (kvinna)	-.161*** (.012)	-.188* (.055)
Urspr. könsideologisk partiposition	-.156** (.019)	-.120* (.027)
Urspr. Interaktion (kön x partip.)	+.057*** (.004)	+.064* (.018)
Antal respondenter	1283	1047
Respondenter med inv.kr. över 6		
Kön (kvinna)	-.135* (.031)	-.129* (.043)
Könsideologisk partiposition	-.138*** (.008)	-.096* (.026)
Interaktion (kön x partiposition)	+.046* (.010)	+.039* (.014)
Antal respondenter	1580	1276
Respondenter med inv.kr. över 5		
Kön (kvinna)	-.118** (.023)	-.137* (.034)
Könsideologisk partiposition	-.131*** (.007)	-.086* (.022)
Interaktion (kön x partiposition)	+.042** (.028)	+.043* (.027)
Antal respondenter	1812	1456
Samtliga respondenter		
Kön (kvinna)	-.073 (.028)	-.101 (.068)
Könsideologisk partiposition	-.093*** (.005)	-.058 (.029)
Interaktion (kön x partiposition)	+.028* (.007)	+.029 (.022)
Antal respondenter	3607	2893

* $p < 0.05$, ** $p < 0.01$, *** $p < 0.001$, Grå text = $p > 0.05$; klustrade standardfel per land; Alla kontrollvariabler är applicerade (Socioek., policy vote-m., missnöje dem., och partiposition invandring)

Det går utav dessa analyser att utläsa att storleken av interaktion såväl som de andra värdena i analysen är beroende av vilken grad av invandringskritiska respondenter analysen utförs på. Detta följer det förväntade mönstret, att hur könsideologi inverkar i könsskillnaden skulle göra sig tydligare med en avgränsning till HPPs potentiella väljarbas. Det indikerar samtidigt att HPPs könsideologiska position är viktigare för mer invandringskritiska respondenter.

I sista analysen presenterad i tabell C2 går det att se att partiernas könsideologi faktiskt påverkar könsskillnaden hos samtliga respondenter i hänsyn till PTV⁷. Mönstret för hur könsideologin inverkar följer samma mönster som de tidigare analyserna i C1, men med en betydligt lägre effekt. Det är ett mer oväntat resultat att interaktionen ger utslag på samtliga respondenter i och med att tidigare forskning inte påvisat att könsideologin skulle ha en effekt i Östeuropa. Signifikansen försvinner i den sista körningen på den beroende variabeln för reell röst. Detta skulle kunna betyda att interaktionen inte finns när det kommer till realiserad röst, men beror troligtvis på det bortfall av svarsvariation som denna dikotoma variabel har i förhållande till PTV.

D. Ytterligare tester

I Tabell D1 (se nästa sida) presenteras resultatet av två olika analyser som utgår från samma upplägg som C2 men med en ändring i vilka partier som inkluderas. Samtliga kontrollvariabler är applicerade. I den första är det de två mindre och mer könsideologiskt konservativa partierna i Slovakien och Lettland som är inkluderade (*People's party Our Slovakia* och *For Fatherland and Freedom/National Union*) istället för de större och mer progressiva partierna (*Slovak National Party* och *Who Owns the State?*). Den andra analysen frångår ParlGovs statistiska indelning av HPP och inkluderar Polens *Fidesz* och Ungerns *Law and Justice* inkluderade istället för *Kukiz'15* och *Movement for a Better Hungary*⁸.

Genom att jämföra denna tabell med C2 går det att se att den ursprungliga interaktionen både minskar och tappar signifikans i båda fallen. I båda analyserna för PTV är dock signifikansnivån över 90 %, vilket givet denna dubbelsidiga regressionsanalys kan anses infalla inom ett godtagbart konfidensintervall. Eftersom dessa analyser är gjorda med begränsningen till endast

⁷ Se appendix 4 för detaljer i denna analys

⁸ Se appendix 5 för detaljer i denna analys av PTV

invandringskritiska respondenter, där interaktionen i tidigare analyser varit som störst, är denna interaktion på 2–3 % väldigt liten.

Tabell D1 Interaktion av partiposition hos endast invandringskritiska respondenter	Östeuropa <i>De två minst progressiva HPP i Slovakien & Lettland</i>		Östeuropa <i>Alternativ definition, inkl. Law and Justice och Fidesz</i>	
	PTV	Reell röst	PTV	Reell röst
Kön (kvinna)	-.084* (.029)	-.115* (.041)	-.054 (.046)	+.015 (.121)
Könsideologisk partiposition	+.073 (.028)	-.032 (.025)	-.130 (.053)	-.117 (.102)
Interaktion (kön x partiposition)	+.020 p<0.09 (.009)	+.026 (.013)	+.031 p<0.07 (.012)	+.013 (.036)
R2	.0458	.0883	.3294	.2406
Respondenter	1284	1047	1283	1047

p<0.05, ** p<0.01, * p<0.001, Grå text = p>0.05; klustrade standardfel per land;
Alla kontrollvariabler är applicerade (Socioek., policy vote-m., missnöje dem., och partiposition invandring)*

Tabell D2 visar en motsvarande körning som presenterats i tabell D1 med *Law and Justice* och *Fidesz*, men här är den gjord på samtliga respondenter likt sista analysen i C2. Denna körning visar på ett lite oväntat resultat, där signifikansen faktiskt stärks hos samtliga individer i förhållande till endast invandringskritiska. Kontrollvariabler är applicerade.⁹

Tabell D2 Interaktion av partiposition hos samtliga respondenter	Östeuropa <i>Alternativ definition, inkl. Law and Justice och Fidesz</i>
	PTV
Kön (kvinna)	-.071** (.014)
Könsideologisk partiposition	-.089* (.025)
Interaktion (kön x partiposition)	+.030** (.003)
R2	.2548
Respondenter	3608

p<0.05, ** p<0.01, * p<0.001, Grå text = p>0.05; klustrade standardfel per land;
Alla kontrollvariabler är applicerade (Socioek., policy vote-m., missnöje dem., och partiposition invandring)*

⁹ Se appendix 6 för detaljer i denna analys

Vad som alltså skiljer sig här ifrån tidigare analyser (C) är att interaktionen blir stärkt av att samtliga respondenter inkluderas. Där den tidigare var som starkast bland de invandringskritiska respondenterna är interaktionen här hos dessa partier tydligast på samtliga respondenter. Värdena är i princip samma här som i motsvarande analys presenterad i C2. Här finns det alltså en motsvarande interaktion på 3 %, där män förhåller sig mer negativa till könsideologiskt progressiva HPP.

Det finns inte heller här någon signifikant interaktion på reell röst (analys redovisas ej). Detta kan återigen förklaras med att PTV är bättre på att avslöja små skillnader, givet den större svarsvariationen, och följer tidigare analyser. Det finns ingen interaktion heller motsvarande körning på de två minst progressiva HPP i Slovakien och Estland (analys redovisas ej), vilket i sin tur skulle kunna förklaras med att dessa partier också är de mindre partierna i respektive val.

5. Diskussion och slutsatser

Denna studie har syftat till att bidra till kunskapen om hur högerradikala partiers könsideologi förhåller sig till könsskillnaden i röstningsmönstret för HPP i Väst- respektive Östeuropa. Jag har arbetat utifrån den generella frågeställningen om huruvida högerradikala populistiska partiers könsideologi bidra till att förklara könsskillnaden i röstningsmönstret för HPP i Väst- eller Östeuropa.

Jag har med denna studie bekräftat att tidigare etablerade förklaringsmodeller har svårast att förklara könsskillnaden i röstningsmönstret för HPP i Västeuropa, medan könsskillnaden i Östeuropa kan förklaras relativt väl av dessa modeller. En orsak till detta är att socioekonomiska faktorer har ett stort förklaringsvärde i Östeuropa, vilket de inte har i Västeuropa. Dessa resultat var väntade och följer tidigare forskning i ämnet (se Hartevelde et al., 2015).

Vad gäller Västeuropa bidrar alltså denna studie med resultat som pekar på att könsideologi inte inverkar i HPPs könsskillnad. Inte heller om man fokuserar HPPs mobiliseringspotential av just invandringskritiska individer har HPPs könsideologiska position något förklaringsvärde i Västeuropa. Policy vote-modellens problem att förklara könsglappet för HPP i Västeuropa

kan således inte lösas genom att man inbegriper partiernas könsideologi. Detta går stick i stäv med slutsatserna dragna av till exempel av Mayer (2013) och Campbell och Erzeel (2018) men är i linje med flertalet andra studier (som t.ex. Spierings och Zaslove, 2015; Hartevelde, 2016). Detta indikerar att det samband som Campbell och Erzeel (2018) finner kan vara drivet av faktumet att kvinnor väljer att rösta på HPP i mindre utsträckning än andra högerpartier vilka också inkluderas i deras undersökning, snarare än att förklara detta fenomen.

Vad gäller Östeuropa kan jag genom analyserna i denna uppsats visa på att det finns ett tidigare förbisett förklaringsvärde hos HPPs könsideologiska position. Ett könsideologiskt mer progressivt HPP får färre röster av både män och kvinnor men inverkar ändå i könsskillnaden genom att en progressiv könsideologi har en större avskräckande effekt på män. Med andra ord dras män i högre utsträckning än kvinnor till ett mer könsideologiskt konservativt HPP. Det är detta successivt ökade bortfall av manliga väljare som får könsskillnaden att minska för mer progressiva HPP.

Könsideologins inverkan på könsskillnaden i Östeuropa går att utskilja bland samtliga individer om man använder sig av PTV. Dess effekt är dock som starkast hos HPPs mobiliseringspotential av invandringskritiska individer i huvudanalyserna. Här går den att urskilja också vad gäller reell röst. Detta tyder på att den könsideologiska aspekten av HPP är viktigare för i övrigt invandringskritiska individer.

Utsträckningen till vilken HPPs könsideologi kan bidra till att förklara den generella könsskillnaden för HPP i Östeuropa är fortsatt begränsad. Detta är främst på grund av att det är en så pass liten skillnad mellan män och kvinnor i analyserna av samtliga individer, och att könsskillnaden i Östeuropa redan förklaras väl av befintliga teorier. Vad dessa slutsatser istället skulle kunna bidra med är att tydliggöra hur könsideologin inverkar i Östeuropa inom policy vote-modellen. Att partipositionen har en effekt tyder på att invandringskritiska män i Östeuropa också är mer könsideologiskt konservativa än vad motsvarande kvinnor är. Detta kan för policy vote-modellen bidra till att förklara östeuropeiska invandringskritiska kvinnors till synes uteblivna röst på HPP. Det behöver inte nödvändigtvis vara att dessa kvinnor avskräcks av en konservativ könsideologi, utan snarare att i övrigt invandringskritiska män lockas av den. Vidare studier måste dock rikta in sig på att se om detta går att fastställa i attitydundersökningar på individnivå i Östeuropa.

Könsideologins inverkan på könsskillnaden hos befolkningen i Östeuropa gick att fastställa också då ett par partier inkluderades som numera av somliga betraktas som HPP men som inte omfattas av ParlGovs statistiska definition. En ökad effekt bland invandringskritiska individer gick dock inte att fastställa här. Detta tyder på att förklaringsvärdet som könsideologin har i förhållande till policy vote-modellens dilemma är mer beroende av definitionen av HPP.

Vid analyser som inkluderade de två mindre progressiva HPP i Slovakien och Lettland gick interaktionen knappt att finna ens bland de invandringskritiska individerna. Detta skulle kunna förklaras av den minskade variation av könsideologiska positioner som detta innebar för studien, men kan också ha att göra med att det till viss del är skillnad i de mekanismer som påverkar röstningsmönstret för mindre partier (i och med att dessa partier också var det mindre partiet vid respektive val). Att interaktionen var tydligare för invandringskritiska individer än för befolkningen i stort stödjer dock de ursprungliga slutsatserna att könsideologi kan ha ett förklaringsvärde inom policy vote-modellen.

Något som blev tydligt för mig under arbetet med analyserna är att invandringskritiska attityder inte har samma starka samband med en röst på HPP i Östeuropa som i Västeuropa. Detta tyder på att uppsatsen inte fullt ut lyckades med att avgränsa centrala analyser till HPPs mobiliseringspotential. Skillnaden mellan kvinnor och män i sambandet för invandringskritiska attityder och en röst på HPP är dock fortfarande tydligt närvarande även i Östeuropa. Detta behöver inte motsäga mina slutsatser i sig, då det skulle kunna visa sig att könsideologin har större inverkan än vad denna studie kunnat påvisa givet att framtida studier använder sig av en bättre operationaliserad mobiliseringspotential för dessa partier. Vidare studier skulle till exempel även inkludera personer med auktoritära attityder (som saknades i min datamängd), eller gå utanför policy vote-modellen och välja individer utifrån en eller flera socioekonomiska parametrar (som i Östeuropa har ett starkt förklaringsvärde för en röst på HPP).

Att Östeuropa har en så instabil partistruktur med där många HPP som kommer och går skulle kunna vara en del i att könsideologin har en effekt här som saknas i Västeuropa. HPP kan genom ökad konkurrens komma att behöva profilera sig i fler frågor. Att det inte är helt tydligt vilka partier som ska anses vara HPP gör dock att det är extra aktuellt för nya studier att undersöka om könsideologins påverkan på könsskillnaden går att identifiera igen. För få studier har intresserat sig för Östeuropa i denna fråga, och det behövs mer forskning för att bekräfta könsideologins faktiska inverkan på röstningsmönstret. Den studie som här presenterats antyder

att den politiska situationen i Östeuropa är så komplex och rörlig att det finns anledning att noggrannare undersöka nyanskillnader av HPP och eventuella subgrupperingar av olika HPP i Östeuropa. På så vis skulle det kunna tydliggöras hur dessa partier skiljer sig mot motsvarande partier i Västeuropa, och på en mer specifik nivå också mellan olika länder i Östeuropa.

Referenser

Akkerman, T. (2015). Gender and the radical right in Western Europe a comparative analysis of policy agendas. *Patterns of Prejudice*, 49(1–2), 37–60. Doi: 10.1080/0031322X.2015.1023655

Campbell, R., & Erzeel, S. (2018). Exploring Gender Differences in Support for Rightist Parties: The Role of Party and Gender Ideology. *Politics & Gender*, 14, 80–105.

Dahlberg, S. & Kokkonen, A. (2016, 27 jan). SD kunde vara störst – om kvinnorna vågat. I *Expressen*. Tillgänglig: <https://www.expressen.se/debatt/sd-kunde-vara-storst--om-kvinnorna-vagat/>

EES 2019: Schmitt, H., Hobolt, S. B., van der Brug, W., & Popa, S. A. (2020). European Parliament Election Study 2019, Voter Study. *GESIS Datenarchiv, Köln. ZA7581 Datenfile Version 1.0.0*, <https://doi.org/10.4232/1.13473>.

Ehrencrona, O. (u.å.). Konservatism. I *Nationalencyklopedin*. Hämtad 2020-12-14 från: <http://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/lang/konservatism>

Ford, R., & Goodwin, M. J. (2010). Angry white men: individual and contextual predictors of support for the British National Party. *Political Studies*, 58(1), 1-25.

Harteveld, E. (2016). Welfare Chauvinism, Nativist Enlightenment: Party Programs, i Harteveld, E. (2016). *Daring to vote right: Why men are more likely than women to vote for the radical right*. Amsterdam: University of Amsterdam.

Harteveld, E., Van Der Brug, W., Dahlberg, S., & Kokkonen, A. (2015). The gender gap in populist radical-right voting: examining the demand side in Western and Eastern Europe. *Patterns of Prejudice*, 49(1–2), 103–134. Doi: 10.1080/0031322X.2015.1024399

Inglehart, R. & Norris, P. (2000). The Developmental Theory of the Gender Gap: Women's and Men's Voting Behavior in Global Perspective. *International Political Science Review*, 21(4), 441-463.

Immerzeel, T., Coffé, H., & Van der Lippe, T. (2015). Explaining the gender gap in radical right voting: A cross-national investigation in 12 Western European countries. *Comparative European Politics*, 13(2), 263–286. Doi: 10.1057/cep.2013.20

Mayer, N. (2013). From Jean-Marie to Marine Le Pen: Electoral Change on the Far Right. *Parliamentary Affairs*, 66, 160–178. Doi: 10.1093/pa/gss071

Mudde, C. (2007). *Populist radical right parties in Europe*. Cambridge: Cambridge University Press. doi: CBO9780511492037

Mudde, C. (2013). Three decades of populist radical right parties in Western Europe/ So what? *European Journal of Political Research*, 52, 1–19. doi: 10.1111/j.1475-6765.2012.02065.x

ParlGov: Döring, H. & Manow P. (2019). Parliaments and governments database (ParlGov): Information on parties, elections and cabinets in modern democracies. Development version.

ParlGov. (2020). *Overview*. Hämtad 2020-11-23 från <http://www.parlgov.org/documentation/codebook/>

Severinsson, E., Larsson, L., Manns, U. (u. å.). Feminism. I *Nationalencyklopedin*. Hämtad 2020-12-11 från <http://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/lång/feminism>

Spierings, N. & Zaslove, A. (2015). Gendering the vote for populist radical right parties. *Patterns of Prejudice*, 49(1–2), 135–162. Doi: 10.1080/0031322X.2015.1024404

Sundell, A. (2020). *Interaktioner: kontinuerliga variabler*. Hämtad 2020-12-20 från https://www.stathelp.se/sv/regression_interaction2_sv.html

Van Der Brug, W., Fennema, M. & Tillie, J. (2000). Anti-immigrant parties in Europe: Ideological or protest vote? *European Journal of Political Research*, 37, 77–102.

V-Party: Lührmann, A., Düpont, N., Higashijima, M., Kavasoglu, Y. B., Marquardt, K. L., Bernhard, M., Döring, H., Hicken, A., Laebens, M., Lindberg, S. I., Medzihorsky, J., Neundorf, A., Reuter, O., J., Ruth-Lovell, S., Weghorst, K. R., Wiesehomeier, N., Wright, J., Alizada, N., Bederke, P., Gastaldi, L., Grahn, S., Hindle, G., Ilchenko, N., von Römer, J., Wilson, S., Pemstein, D., Seim, B. (2020). Varieties of Party Identity and Organization (V-

Party) Dataset V1. Varieties of Democracy (V-Dem) Project.

<https://doi.org/10.23696/vpartydsv1>

V-Dem Institute. (2020). *Codebook Varieties of Party Identity and Organization (V-Party): V1 – October 2020*. University of Gothenburg: Göteborg.

Appendix:

1. A2: Könsskillnaden sett till PTV (0-1) i Östeuropa efter kontroll:

Linear regression		Number of obs	=	3,607		
		F(3, 4)	=	.		
		Prob > F	=	.		
		R-squared	=	0.0331		
		Root MSE	=	.2964		
(Std. Err. adjusted for 5 clusters in countrycode)						
pvt east01	Coef.	Robust Std. Err.	t	P> t	[95% Conf. Interval]	
woman	-.0041144	.0110236	-0.37	0.728	-.0347208	.0264919
hAge	-.0300416	.0190943	-1.57	0.191	-.0830559	.0229726
church_dum	.0321802	.0269412	1.19	0.298	-.0426205	.106981
pooredu_dum	-.000491	.0350513	-0.01	0.989	-.0978089	.096827
lowclass_dum	.0188123	.0191986	0.98	0.383	-.0344915	.072116
unemployed_dum	.0122227	.0261507	0.47	0.665	-.0603833	.0848287
selfemployed_dum	-.0082132	.0180213	-0.46	0.672	-.0582483	.0418219
publicsector_dum	.0102574	.0152679	0.67	0.539	-.0321331	.052648
discontentdem_scale	-.0256558	.0339	-0.76	0.491	-.1197771	.0684656
antiimmigration01	.0154063	.0345505	0.45	0.679	-.0805212	.1113338
proredistribution01	.1093194	.0195824	5.58	0.005	.05495	.1636889
leftright01	-.0101389	.0835438	-0.12	0.909	-.2420938	.221816
_cons	.3751981	.0958142	3.92	0.017	.1091751	.641221

2. A2: Könsskillnaden sett till PTV (0-1) i Västeuropa efter kontroll:

Linear regression						
			Number of obs	=		7,388
			F(8, 9)	=		.
			Prob > F	=		.
			R-squared	=		0.1280
			Root MSE	=		2.6463
(Std. Err. adjusted for 10 clusters in countrycode)						
	pvtwest01	Coef.	Robust Std. Err.	t	P> t	[95% Conf. Interval]
	woman	-.0736727	.0572908	-1.29	0.231	-.2032735 .0559282
	hAge	-.2627061	.1955632	-1.34	0.212	-.7051008 .1796887
	church_dum	1.5366	1.183779	1.30	0.227	-1.141294 4.214493
	pooredu_dum	-.705496	.7083875	-1.00	0.345	-2.30798 .8969879
	lowclass_dum	.1348505	.0944284	1.43	0.187	-.0787613 .3484623
	unemployed_dum	.9045789	.6642908	1.36	0.206	-.5981513 2.407309
	selfemployed_dum	.6404093	.553587	1.16	0.277	-.6118915 1.89271
	publicsector_dum	.1710476	.1758393	0.97	0.356	-.2267285 .5688237
	discontentdem_scale	.536447	.3891191	1.38	0.201	-.3438016 1.416696
	antiimmigration01	.528122	.2844738	1.86	0.096	-.1154025 1.171647
	proredistribution01	.2608409	.2332235	1.12	0.292	-.2667474 .7884291
	leftright01	-.0625667	.6934737	-0.09	0.930	-1.631313 1.50618
	_cons	-.3048895	.2916196	-1.05	0.323	-.964579 .3547999

3. C1: Interaktion av progressiv könsideologi (lib) mellan kön (woman) och PTV (0-1) (pvteast01) till HPP hos invandringskritiska respondenter i Östeuropa efter kontroll:

Linear regression		Number of obs	=	1,283		
		F(3, 4)	=	.		
		Prob > F	=	.		
		R-squared	=	0.0753		
		Root MSE	=	.3051		
(Std. Err. adjusted for 5 clusters in countrycode)						
	pvteast01	Coef.	Robust Std. Err.	t	P> t	[95% Conf. Interval]
	woman	-.1613401	.0123469	-13.07	0.000	-.1956206 -.1270596
	lib	-.1562066	.0188117	-8.30	0.001	-.2084363 -.103977
	c.woman#c.lib	.0569337	.0039039	14.58	0.000	.0460947 .0677727
	hAge	-.0180345	.0249698	-0.72	0.510	-.0873616 .0512927
	church_dum	.0021362	.0178817	0.12	0.911	-.0475113 .0517838
	pooredu_dum	-.0067599	.0269177	-0.25	0.814	-.0814955 .0679757
	lowclass_dum	-.0046466	.0137397	-0.34	0.752	-.042794 .0335008
	unemployed_dum	.0109154	.0507056	0.22	0.840	-.129866 .1516967
	selfemployed_dum	.0136609	.0292816	0.47	0.665	-.0676378 .0949596
	publicsector_dum	.0098218	.0146636	0.67	0.540	-.030891 .0505346
	discontentdem_scale	-.0038364	.0346899	-0.11	0.917	-.1001509 .0924782
	antiimmigration01	-.1759356	.2113411	-0.83	0.452	-.7627126 .4108415
	proredistribution01	.1339875	.0326817	4.10	0.015	.0432485 .2247266
	leftright01	-.0783326	.0802468	-0.98	0.384	-.3011335 .1444683
	antiimmigrationparty	.0897788	.0265526	3.38	0.028	.016057 .1635006
	_cons	.8469642	.1912984	4.43	0.011	.3158348 1.378094

4. C2: Interaktion av progressiv könsideologi (lib) mellan kön (woman) och PTV (0-1) (pvteast01) till HPP hos samtliga respondenter i Östeuropa efter kontroll:

Linear regression		Number of obs	=	3,607		
		F(3, 4)	=	.		
		Prob > F	=	.		
		R-squared	=	0.0512		
		Root MSE	=	.29374		
(Std. Err. adjusted for 5 clusters in countrycode)						
pvteast01	Coef.	Robust Std. Err.	t	P> t	[95% Conf. Interval]	
woman	-.0726397	.0275723	-2.63	0.058	-.1491928	.0039134
lib	-.0937581	.0053347	-17.58	0.000	-.1085696	-.0789465
c.woman#c.lib	.0284064	.0070457	4.03	0.016	.0088444	.0479683
hAge	-.0283639	.0184618	-1.54	0.199	-.0796221	.0228943
church_dum	.0143958	.0165061	0.87	0.432	-.0314325	.0602241
pooredu_dum	-.0050275	.0365609	-0.14	0.897	-.1065369	.0964819
lowclass_dum	.0163319	.0187241	0.87	0.432	-.0356545	.0683182
unemployed_dum	.0159869	.0261361	0.61	0.574	-.0565785	.0885523
selfemployed_dum	-.0068272	.0173557	-0.39	0.714	-.0550142	.0413599
publicsector_dum	.0005597	.009877	0.06	0.958	-.0268631	.0279825
discontentdem_scale	-.0239859	.0312684	-0.77	0.486	-.1108008	.062829
antiimmigration01	.0250613	.0339353	0.74	0.501	-.0691582	.1192807
proredistribution01	.1176096	.0217375	5.41	0.006	.0572567	.1779625
leftright01	-.0055255	.0858151	-0.06	0.952	-.2437865	.2327354
antiimmigrationparty	.0500164	.0069386	7.21	0.002	.0307518	.069281
_cons	.5605257	.0831728	6.74	0.003	.3296011	.7914503

5. D1: Interaktion av progressiv könsideologi (lib2) mellan kön (woman) och PTV (0-1) (pvteast012) till HPP hos invandringskritiska respondenter i Östeuropa efter kontroll. Alternativ definition, inkl. *Fidesz* och *Law and Justice*.

Linear regression		Number of obs	=	1,283		
		F(3, 4)	=	.		
		Prob > F	=	.		
		R-squared	=	0.3294		
		Root MSE	=	.30923		
(Std. Err. adjusted for 5 clusters in countrycode)						
pvteast012	Coef.	Robust Std. Err.	t	P> t	[95% Conf. Interval]	
woman	-.0540712	.0467513	-1.16	0.312	-.1838736	.0757311
lib2	-.125115	.0531747	-2.35	0.078	-.2727516	.0225217
c.woman#c.lib2	.0305005	.0120967	2.52	0.065	-.0030853	.0640863
hAge	.0146833	.0081977	1.79	0.148	-.0080772	.0374438
church_dum	.0988869	.042514	2.33	0.081	-.0191508	.2169247
pooredu_dum	-.0612608	.0599562	-1.02	0.365	-.2277258	.1052042
lowclass_dum	.0048571	.0171285	0.28	0.791	-.0426993	.0524135
unemployed_dum	-.0113151	.0150098	-0.75	0.493	-.0529891	.0303589
selfemployed_dum	-.0528791	.023917	-2.21	0.092	-.1192834	.0135252
publicsector_dum	.0096846	.0181955	0.53	0.623	-.0408341	.0602033
discontentdem_scale	-.1733665	.0599155	-2.89	0.044	-.3397185	-.0070145
antiimmigration01	.208541	.1772658	1.18	0.305	-.2836277	.7007097
proredistribution01	.1049671	.1212825	0.87	0.436	-.231767	.4417012
leftright01	.1941958	.1010398	1.92	0.127	-.0863358	.4747273
antiimmigrationparty2	-.0316569	.0902212	-0.35	0.743	-.2821512	.2188373
_cons	.7231466	.2815589	2.57	0.062	-.0585861	1.504879

6. D1: Interaktion av progressiv könsideologi (lib2) mellan kön (woman) och PTV (0-1) (pvteast012) till HPP hos samtliga respondenter i Östeuropa efter kontroll. Alternativ definition, inkl. *Fidesz* och *Law and Justice*.

Linear regression		Number of obs	=	3,608		
		F(3, 4)	=	.		
		Prob > F	=	.		
		R-squared	=	0.2548		
		Root MSE	=	.29614		
(Std. Err. adjusted for 5 clusters in countrycode)						
	pvteast012	Coef.	Robust Std. Err.	t	P> t	[95% Conf. Interval]
	woman	-.0705662	.0141014	-5.00	0.007	-.109718 -.0314144
	lib2	-.0885179	.0249532	-3.55	0.024	-.1577991 -.0192368
	c.woman#c.lib2	.02982	.0031903	9.35	0.001	.0209623 .0386776
	hAge	-.0013053	.0090402	-0.14	0.892	-.0264049 .0237944
	church_dum	.0684642	.0217907	3.14	0.035	.0079636 .1289649
	pooredu_dum	-.0108298	.0209083	-0.52	0.632	-.0688806 .0472209
	lowclass_dum	.0070586	.0184715	0.38	0.722	-.0442266 .0583438
	unemployed_dum	.0185546	.0099097	1.87	0.134	-.0089593 .0460684
	selfemployed_dum	-.0274735	.0152136	-1.81	0.145	-.0697133 .0147664
	publicsector_dum	.0173997	.0064275	2.71	0.054	-.0004459 .0352454
	discontentdem_scale	-.1521476	.0507773	-3.00	0.040	-.293128 -.0111672
	antiimmigration01	.082756	.0349654	2.37	0.077	-.0143234 .1798354
	proredistribution01	.1213358	.0793476	1.53	0.201	-.0989684 .3416401
	leftright01	.186123	.1290119	1.44	0.223	-.1720715 .5443175
	antiimmigrationparty2	.0089171	.0574724	0.16	0.884	-.1506519 .168486
	_cons	.7050691	.1062337	6.64	0.003	.4101169 1.000021